

Turizm Fakültelerindeki Bilgisayar Temelli Derslerin Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ile Karşılaştırılması (A Comparison of Computer-Based Courses at Tourism Faculties in Turkey, United States and Europe)

*Selami ERYILMAZ^a , Zeynep YILDIRIM SÖNMEZ^b

^a Gazi University, Faculty of Education, Department of Computer and Instructional Technologies Education, Ankara / Turkey

^b İstanbul Aydın University / Anadolu Bil Vocational School, Department of Office Management and Executive Assistant, İstanbul / Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:

09.09.2019

Kabul Tarihi: 15.12.2019

Anahtar Kelimeler

Turizm fakültesi müfredatı

Bilgisayar temelli dersler

Karşılaştırmalı eğitim

İçerik analizi

Turizm eğitiminde
bilgisayar dersleri

Öz

Bu çalışma, Türkiye'deki, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'daki Turizm programlarının müfredat içeriğinde bulunan bilgisayar temelli derslerin neler olduğunu belirlemek, Türkiye'deki Turizm fakültelerinin müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli derslerin, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa'da bulunan en iyi üniversitelerin bilgisayar temelli dersleri arasındaki farklılıkların neler olduğunu belirlemek ve ilgili derslerin kazanımlarının da neler olduğunu belirleyerek Türkiye'deki turizm programlarında bulunması gereken bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli derslerin neler olduğunu belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın evrenini Türkiye'de, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa'da bulunan tüm Turizm programları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye'de bulunan 30 Turizm Fakültesi ile Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da bulunan 30 Turizm programı oluşturmaktadır. Araştırma bir karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır ve veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma süresince bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli dersler incelenmiş ve sonuç olarak, Türkiye'deki Turizm Fakültelerinin müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli derslerin çeşitlilik bakımından Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da bulunan Turizm programlarının gerisinde kaldığı belirlenmiştir. Türkiye'de bulunan turizm fakültelerinin mevcut müfredatlarını revize edebilmesi, yeni açılacak turizm fakültelerinin de yeni ve güncel bilgisayar temelli ders önerileri sunabilmek için bu çalışma yapılmıştır.

Keywords

Tourism faculty curriculum

Computer-based courses

Comparative education

Content analysis

Computer curricula in tourism
education

Abstract

This study aims to investigate the which are the computer-based courses in the curriculum (syllabus) content of the tourism programs in Turkey, the Unites States (USA) and the Europe, computer-based courses are located in the curriculum of tourism faculties in Turkey the differences between the best universities in the USA and the Europe of computer-based courses and to determine what the training outputs of these courses are. Research population consists of the all of the Tourism programs in Turkey, The USA and the Europe. The sample consist of 30 Tourism Faculties in Turkey, top 30 Tourism program in The USA and the Europe. In order to ensure the accuracy of the data qualitative methods research was used combining both comparative education and content analysis. Computer-based mandatory and elective courses were examined during the study and the results show that, the computer-based courses in Tourism Faculties in Turkey different from The United States and Europe, with regard to the variet and this study to provide new and updated computer-based course proposals have been developed.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: selamieryilmaz@gazi.edu.tr (S. Eryilmaz)

Makale Künyesi: Eryilmaz, S. & Yıldırım-Sönmez, Z. (2019). Turizm Fakültelerindeki Bilgisayar Temelli Derslerin Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ile Karşılaştırılması. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (4), 2789-2809.

DOI: 10.21325/jotags.2019.500

GİRİŞ

Gelişimini sürekli olarak sürdüren teknoloji, çağımızda yakından takip edilmesi gereken, sektör farkı gözetmeden kullanılan her materyale, her sisteme, her politikaya, her düzene kısacası hayatın merkezine entegre etmek durumunda olduğumuz en önemli öge konumundadır. Seferoğlu (2007), özellikle son on yılda, toplumun farklı kesimlerinde; okulda, işte ve evde bilişim teknolojilerinin yaygın olarak kullanıldığı gözlenmektedir. Giderek daha çok kişi çeşitli nedenlerle kendilerine sunulan bu yeni teknolojileri kullanmaya çalışmaktadır. Birçok kişi bilişim teknolojilerinin işleri kolaylaştırdığını, daha etkili bir şekilde yerine getirdiğini ve eğlenceli bir hale dödüştürdüğüne inanmaktadır. Bilişim teknolojileri çok büyük miktarda bilgiyi, çok kısa bir sürede ulaşılabilecek şekilde kullanıma sunmaktadır. Bu yüzden 21.yüzyıl (yy.) bilimde gelişmenin çok hızlı bir şekilde transfer edildiği bir dönem olarak da tanımlanmaktadır. Dünya’da yaygın olarak benimsenmiş olan 21. yy. becerilerinin; okul öncesi, ilköğretim, lise ve lisans eğitim düzeylerinde standartlarının neler olduğu belirlenmiştir.

Bilgisayar ve internet teknolojilerindeki gelişmelerin boyutu, sahip oldukları ivme nispetinde oldukça hızlı seyretmektedir. Bugün bilgisayar ağları ve bu yolla kurulan iletişimin gerek ekonomik hayatta, gerek sosyal hayatta ve gerekse yönetsel boyutta oldukça önemli yeniliklere yol açan bir özellik taşıdığı görülmektedir (Özgül, 2015).

Öğrenenlere teknoloji temelli beceriler kazandırmak için standart becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir. Teknoloji temelli standartları altı ana kategoriye ayırmak mümkündür. Temel işlemler ve kavramlar konularında; öğrenenler teknoloji sistemlerinin doğasına ve işlemlerine yönelik tam bir anlayış sergilemeleri ve teknoloji kullanımında yetkin olmalıdırlar. Sosyal, etik ve insan konularında; öğrenenler teknolojiyle ilgili etik, kültürel ve sosyal konuları anlamaları, teknoloji sistemleri, bilgi ve yazılım kullanımında sorumlu davranmaları ve yaşam boyu öğrenmeyi, iş birliğini, kişisel uğraşları destekleyen teknoloji kullanımına yönelik pozitif tutumlar geliştirmelidirler. Teknoloji verimlilik araçları kullanma konusunda; öğrenenler öğrenmeyi geliştiren, verimliliği artıran ve yaratıcılığı teşvik eden teknolojik araçları kullanmaları, teknoloji ile geliştirilmiş modellerin oluşumunda, yayınların hazırlanmasında ve diğer yaratıcı çalışmaların üretilmesinde birlik sağlamak için verimlilik araçlarını kullanmaları istenir. Teknoloji iletişim araçlarını kullanma konusunda; öğrenenler yaşlıları/akranları, uzmanlar ve diğer izleyicilerle iş birliği, yayın paylaşımı ve etkileşim kurmak için haberleşmeyi/telekomünikasyonu kullanmaları, birden fazla izleyiciye etkili bir şekilde bilgi ve fikir iletişimi kurmak için çeşitli medya ve yöntemleri kullanmaları beklenir. Teknoloji araştırma araçları konusunda; öğrenenlerin çeşitli kaynaklardan bilgiyi bulmak, değerlendirmek ve toplamak için teknolojiyi kullanmaları, verileri işlemek ve sonuçlarını raporlamak için teknoloji araçlarını kullanmaları, özel görevler için uygun olan yeni bilgi kaynaklarını ve teknolojik yenilikleri değerlendirmeleri ve seçmeleri istenir. Teknolojik problem çözme ve karar verme araçları; öğrenenleri problemleri çözmek ve bilinçli kararlar vermek için teknoloji kaynaklarını kullanmaları, gerçek dünyadaki problemleri çözmek için stratejiler geliştirmede teknolojiyi kullanmaları beklenmektedir.

Bilgisayar, işlerin daha kolay, daha hızlı ve daha etkili olarak yapılabilmesi için vazgeçilemeyecek bir araçtır. Eğitim ise biraz veciz biraz da sonuçları açısından, "öğrendiğimiz her şeyi unuttuğumuzda geriye kalan" olarak ifade edilirse, bilgisayar destekli eğitimi de; "insanların geriye doğru baktıklarında, daha çok bilgiyi hatırlayacakları, eskiye göre daha etkili olabilecekleri bir süreci gerçekleştirmek için, eğitim etkinliklerinde bilgisayarın yoğun olarak kullanılması" olarak tarif edebilir. Yaşadığımız çağda, bilgi ve teknolojinin hız kesmeden gelişimi ve

yaygınlaşmasından dolayı hemen her sektörde değişim kaçınılmaz olmuştur. Eğitim sektörü de bu değişimden etkilenmiştir (Fidan, Yıldırım, Tırnakçı ve Parlar, 2016). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) sürekli olarak yenilediği günümüz çağında, bu gelişmelerden en çok etkilenen ve kendisini güncelleyerek, bu güncel bilgileri bireylere aktaracak olan hiç şüphesiz ki eğitim kurumlarıdır. Bu nedenle eğitim kurumları 21. yy. bilişim çağını en yakından takip eden ve onu kurumuna en hızlı şekilde entegre edecek olan kurum olmalıdır. Eğitim kurumlarımız bu değişikliklere uyum sağladıkça, çağın gereklerini bilen ve kendisinden beklenen özelliklere sahip bireyleri yetiştirmeye daha fazla yakınlaşacaktır.

BİT’de gerçekleşen bu gelişmeler her geçen gün hızla değişmektedir. Bu değişiklikler işletmelerin gelişiminde ve rekabet üstünlüğü sağlamasında önemli bir rol oynamaktadır. İşletmelerin gelişiminde en belirgin faktör olan insan kaynakları ise sahip olduğu yetkinlikler ölçüsünde içinde buldukları organizasyonlara katkıda bulunmaktadır. İnsan kaynaklarının etkinliği sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikler ile ölçülmektedir. Bu yetkinlikler hem iş yaşamında sağlanan hizmet içi eğitim ve gelişim programları ile hem de iş yaşamı öncesi örgün eğitim sürecinde edinilen yetkinlikler ile belirlenmektedir.

Bilgi toplumuna geçişte; eğitimli insan gücünün önemi her platformda vurgulanmaktadır. Bu kapsamda ülkesi ve dünya ile ilgili gelişmeleri takip eden, gelişime açık, sorgulayabilen, BİT’ni etkin kullanabilen kişilerden oluşan toplumun, bilgi toplumu olma yolunda temel unsur olduğu görülmektedir. Günümüzde öğrencilerin, eleştirel düşünme, problem çözme ve iş birliği ile çalışma gibi 21. y.y. becerilerinin geliştirilmesine önem verilmesi gerektiği aşikardır (Türk Sanayicileri ve İşadamları Birliği, 2012).

Bireylerin örgün eğitim süresi boyunca edindiği yetkinlikler, bireylerin iş yaşamına hazırlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu yetkinliklerden en önemlisi ise BİT yetkinlikleridir. Bu yetkinlikler özellikle üniversite öğrenimi boyunca kazandırılmaya çalışılan ve eğitim kurumları tarafından da önemsenmesi gereken konular olarak görülmelidir. Araştırmanın konusunu oluşturan turizm fakültesi öğrencilerinin sahip oldukları BİT yetkinliği ise özellikle öğrencilerin mezuniyet sonrası iş imkanlarının sağlanması ve turizm işletmelerinin ihtiyaçlarının karşılanması açısından önemli bir konudur. Turizm endüstrisi, yeni teknolojilerden etkilendiğinden dolayı yeni teknolojilere de turizm endüstrisi hızla uyum sağlamaya başlamaktadır (Dominguez vd., 2015).

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen hızlı değişimlere bağlı olarak, internet ortamındaki bilgi kaynakları hızla artmakta ve buna bağlı olarak yaşam boyu eğitim yaygınlaşma eğilimi göstermektedir. İnternet üzerinde dolaşan bu bilgi kaynaklarının büyük kısmının standartlara uygun olmaması sorunları da beraberinde getirmekte, güvenli ve doğru bilgiye ulaşmak önem kazanmaktadır. Bilgi kaynakları hızla artıkça bilginin aranması, seçilmesi ve tekrar kullanılması süreci ön plana çıkmıştır. Öğrencilerin bu bilgileri teknoloji yardımıyla süzgeçten geçirerek doğruya ulaşma ya da iş yaşamındaki BİT’e kolayca adapte olmasını sağlayacak nokta hiç şüphesizdir ki; eğitim kurumlarında aldıkları bilgisayar temelli derslerdir. Günümüzde ise BİT turizm endüstrisini önemli ölçüde etkilemeye ve değiştirmeye başlamıştır. Özellikle hızla gelişen akıllı telefon uygulamaları turistlere destinasyon rehberleri, döviz kuru hesaplama, adres bulma, uçak ya da otel rezervasyonu yapma gibi birçok kolaylığı hızlı bir şekilde sunmaktadır. Akıllı telefonlarda bilgi arama, navigasyon, sosyal ağlar gibi çok geniş bir yelpazede hizmet sunan binlerce mobil uygulamayı desteklemektedir (Wang, vd., 2012).

Türkiye'nin önem vermesi ve yakından takip etmesi gereken önemli noktalardan biri ise turizmdir. Türkiye'nin sahip olduğu doğal güzelliklerini öne çıkarıp onlardan maksimum fayda sağlayarak, bilgi teknolojileri ile desteklenmesi gerekir. Her sektörde olduğu gibi turizm sektörünün de BİT ile ilişkilendirilmesi ve teknoloji yakından takip etmesi gerekir. Turizm fakültelerinin teknolojik gelişmeleri dikkate alması, bu değişim ve gelişmeler dahilinde öğrencilerine en etkin eğitimi vermelidir. Böylece iyi eğitilmiş, turizm de kullanılan teknolojileri iyi bilen ve aynı zamanda donanımlı işgücüne sahip bireyler yetiştirilebilir. Turizm sektörünün özellikle emek yoğun olması ve ayrılmazlık (ürünün üretildiği yerde tüketilmesi) özelliği, hizmet kalitesinde insan kaynakları konusuna kritik bir konum kazandırmaktadır. Bununla birlikte son yıllarda uluslararası pazarlama literatüründe, özellikle hizmet pazarlaması söz konusu olduğunda, bilinen 4P'ye (place, product, price, promotion) ek olarak işgörenler (personel-people), fiziksel olanaklar (physical facilities) ve süreç yönetimi (process management) ile 7P'yi geliştirmişlerdir. Hizmet endüstrisinde, müşteri tatmininin sağlanması müşteriyle birebir temas ve iletişimde bulunan işgörenlerin seçilmesinin ve eğitiminin büyük önem kazandığı görülmektedir (Temizkan vd., 2013).

Günümüzde, BİT tetiklenen dördüncü sanayi devrimi içerisinde yer almaktadır. Endüstri 4.0 için teknoloji temel alan ve siber-fiziksel sistemlerin akıllı otomasyonudur tanımlaması yapılabilir. Endüstri 4.0 terimi ilk olarak Hannover fuarında 2011 yılında kullanılmıştır (Rojko, 2017). Endüstri 4.0 yapay zeka, artırılmış gerçeklik, internetin hizmetleri, nesnelerin interneti, Beacon, uygulamalar gibi yeni nesil teknolojiler ile endüstrileri değiştirmeye başlamış ve dünya dördüncü kez evrilme sürecine girmiştir. Bu teknolojilerden en çok etkilenen endüstrilerden biri olan turizm endüstrisinde de hızla yeni nesil teknolojilerin uygulama bulduğu bir alan olmuştur. Dolayısıyla Endüstri 4.0 için kullanılan akıllı kelimesi turizm endüstrisinde akıllı turizm olarak yer edinmiştir. Endüstri 4.0'ın temelini oluşturduğu yeni nesil teknolojilerin neler olduğu ve bunların turizm endüstrisinde nasıl uygulama alanı bulduğu ile ilgili fikir sahibi olmak ve Endüstri 4.0 teknolojilerini yakalamak Türkiye turizm endüstrisi için büyük bir öneme sahiptir. Çünkü geniş bir yelpazede turizm kaynaklarına sahip olan ve bu kaynakları düşük verimlilikle kullanan Türkiye turizmi için Endüstri 4.0 teknolojilerinin benimsenmesi ve uygulanması Türkiye'de sorunları çözen bir turizm devriminin gerçekleştirilmesine olanak sağlayabilir. Türkiye'de turizm endüstrisinin yaşadığı sorunları akıllıca çözmek, mevcut rekabet avantajını kaybetmemek, rekabet üstünlüğü sağlamak için çağa uyum sağlayıp akıllı turizm sistemi kurmak için gerekli olan unsurların teknoloji, algoritma, büyük veri, yapay zekâ, insansı robotlar gibi teknolojilerin olduğu söylenebilir. Türkiye turizm endüstrisinin, Endüstri 4.0 uygulamalarında başarılı olmasının yolu ise eğitimden geçmektedir. Türkiye'de vasıfsız insan gücünün çalıştığı turizm endüstrisinde Endüstri 4.0 ile artık vasıflı ve turizm teknik elemanlarına ihtiyaç duyma sorunu ortaya çıkabilir. Dolayısıyla turizm endüstrisi için Endüstri 4.0 teknolojilerine uyum sağlayan vasıflı insan gücü yetiştirilmelidir. Türkiye gibi genç bir insan gücü nüfusuna sahip bir ülkede, turizm eğitiminde öğrencilerine Endüstri 4.0 yeni nesil teknolojileri ve gereksinimleri kapsamında eğitim verilmesi sektör için önem arz etmektedir. Endüstri 4.0 gereksinimlerine uygun öğrenciler yetiştirilmez ise, akıllı oteller devrinde vasıflı kişilerin ithal edildiği ve Türkiye'deki turizm mezunlarının sektöre uyum sağlayamayıp başka işlere yöneldiği gerçeği ile karşı karşıya kalınabilir. Böyle bir sonuç ise Endüstri 4.0 devrimi ile uyum sağlamayan ülkelerin işsizlikle karşı karşıya kalabileceğini göstermektedir (Topsakal vd., 2018).

Türkiye'deki turizm fakültelerinin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'daki turizm programlarının müfredat (syllabus) içeriğinde bulunan bilgisayar temelli derslerin neler olduğunu belirlemek, Türkiye'deki turizm

fakültelerinin müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli derslerin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bulunan en iyi üniversitelerin bilgisayar temelli dersleri ile arasındaki farklılıklarının neler olduğunu belirlemek ve ilgili derslerin kazanımlarının neler olduğunu belirleyerek Türkiye’deki turizm programlarında bulunması gereken bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli derslerin neler olduğunu belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın problem cümlesi “Türkiye’deki Turizm Fakültelerinin müfredatlarında yer alan bilgisayar temelli derslerin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’ya göre farklılıklarının neler olduğunu ortaya koymaktır.”

Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitimi veren turizm fakülte müfredatlarının incelenmesi, turizm eğitimi alan öğrencilerin iş yaşamında zorluk yaşamadan kullanabileceği teknoloji becerilerinin kazandırılması için müfredatlara eklenmesi gereken zorunlu ve seçmeli derslerin neler olduğunu tespit etmek açısından önemlidir. Literatür taraması yapıldığında daha önce bu şekilde yapılmış bir çalışmaya rastlanmaması da araştırmanın önemini arttırmaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem ve araştırma verilerinin toplanması ve çözümlenmesi bölümlerine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, Türkiye’deki turizm fakültelerinin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’daki turizm programlarının müfredat içeriğinde bulunan bilgisayar temelli derslerin neler olduğunu belirlemek, Türkiye’deki turizm fakültelerinin müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli derslerin Amerika Birleşik Devletleri’nde ve Avrupa’da bulunan bilgisayar temelli dersler ile arasındaki farklılıkların neler olduğunu belirlemek ve ilgili derslerin kazanımlarının neler olduğunu belirleyerek turizm programlarında bulunması gereken bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli derslerin neler olduğunu belirlemeyi amaçlayan nitel bir çalışmadır. Çalışmada karşılaştırmalı eğitim araştırması kullanılmıştır. Karşılaştırmalı eğitim terimi ilk kez 1817 yılında ortaya atılmıştır. Bilimsel dünyanın gereklerine uygun ortak bir tanım için yoğun çabalar sürmektedir. Çağımızda karşılaştırmalı eğitim dünyadaki çoğu üniversitede ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Sömürgeciliğin sona ermesi, üçüncü dünya ülkelerinin bağımsızlıklarını elde etmeleri, gelişmekte olan ülkelerin yeni yollar aramaları, karşılaştırmalı eğitimin alanını genişletmiştir. Karşılaştırmalı eğitimciler genç devletlerin eğitimlerinin gelişmesine katkıda bulunmuşlardır (Türkoğlu’ndan aktaran Çubukçu, Yılmaz ve İnci, 2016). Bu doğrultuda, Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’nın Turizm programları ile ilgili toplanan veriler incelenmiş, programların benzerlikleri ve farklılıkları tespit edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de, Amerika Birleşik Devletleri’nde ve Avrupa’da bulunan lisans düzeyinde turizm eğitimi vermekte olan tüm üniversiteler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, Türkiye’deki Turizm Fakülteleri ve Times Üniversiteler Sıralaması içerisinde olan Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da turizm programları bulunan üniversiteler oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın örneklemini Türkiye’de bulunan 30 Turizm Fakültesi ve örneklem eşitlemesi yapılarak Times Üniversiteler Sıralamasında yer alan Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bulunan 30 Turizm programı oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmanın verilerinin çözümlemesinde nitel veri analizlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, nitel veri analiz türleri arasında en sık kullanılan yöntemlerden biridir. İçerik analizi ağırlıklı olarak yazılı ve görsel verilerin analiz edilmesinde kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde tümden gelimci bir yol takip edilmektedir (Silverman'dan aktaran Özdemir, 2010).

Çalışmanın Türkiye'de bulunan verilerini belirlemek amacıyla "Yükseköğretim Program Atlasından", Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da bulunan en iyi turizm programlarını belirlemek amacıyla "Times Yükseköğretim Dünya Üniversiteler Sıralamasından (Times Higher Education World University Rankings 2018-2019 (Hotcourses, 2019))" faydalanılmıştır. Çalışmanın verileri çalışmaya dahil edilen 60 üniversitenin web siteleri incelenerek müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli zorunlu dersler ve bilgisayar temelli seçmeli derslere ait bilgiler toplanmıştır.

Çalışmanın verilerini çalışmaya dahil edilen 60 üniversitenin web siteleri incelenerek toplanmak istenmiş fakat her üniversitenin ders müfredatlarına ve kazanımlarına ulaşılamamıştır. Ders müfredatlarına ve kazanımlarına ulaşılamayan üniversiteler ile e-posta yoluyla iletişim kurulmuş ve bazı üniversitelerin ders müfredatlarına ve kazanımlarına bu şekilde ulaşılmıştır. Bu üniversitelerin ders programlarında bulunan bilgisayar temelli zorunlu dersler ve bilgisayar temelli seçmeli dersler incelenmiştir ve diğer ülkelerle karşılaştırılması sağlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, "Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da Ders Programları İncelenmiş Üniversiteler" ve "Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da Bilgisayar Temelli Dersleri Farklılık Gösteren Üniversiteler" olarak iki başlık altında incelenecektir.

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da Ders Programları İncelenen Üniversiteler

Bu bölümde Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da ders programları incelenmiş olan üniversitelere ait bilgiler yer almaktadır.

Türkiye'de 30 adet Turizm Fakültesi bulunmasına karşın bazı turizm programlarının İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Meslek Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu ve İşletme Fakültelerinde faaliyet gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmanın kapsamı gereğince, bu fakülteler ve meslek yüksekokulları araştırmaya dahil edilmemiştir. Tablo 1.'de görüldüğü gibi 30 adet Turizm fakültesinde, İngilizce eğitim veren sadece üç fakülte bulunmaktadır, geriye kalan 27 fakülte ise eğitimlerini Türkçe olarak sürdürmektedir.

Tablo 1: Türkiye'de Bulunan Turizm Fakülteleri Listesi

Üniversite Adı	Öğretim Dili
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	İngilizce
Adnan Menderes Üniversitesi	Türkçe
Adıyaman Üniversitesi	Türkçe
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkçe
Akdeniz Üniversitesi	Türkçe / İngilizce
Aksaray Üniversitesi	Türkçe
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	Türkçe
Anadolu Üniversitesi	Türkçe
Atatürk Üniversitesi	Türkçe
Balıkesir Üniversitesi	Türkçe
Batman Üniversitesi	Türkçe
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Türkçe
Dokuz Eylül Üniversitesi	Türkçe
Erciyes Üniversitesi	Türkçe
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Türkçe
Gümüşhane Üniversitesi	Türkçe
Hacı Bayram Veli (Gazi) Üniversitesi	Türkçe
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Türkçe
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	İngilizce
Karabük Üniversitesi	Türkçe
Kastamonu Üniversitesi	Türkçe
Kırıkkale Üniversitesi	Türkçe
Mersin Üniversitesi	Türkçe
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkçe
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Türkçe
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Türkçe
Pamukkale Üniversitesi	Türkçe
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Türkçe
Selçuk Üniversitesi	Türkçe
Sinop Üniversitesi	Türkçe

Tablo 2’de Türkiye’deki Turizm Fakültelerinde bulunan turizm programları sayılarına ve bölüm adlarına göre ayrılmıştır. Turizm fakültelerinde, turizm ile ilgili olarak 90 adet bölüm olduğu, Turizm İşletmeciliği, bölümünün en fazla bulunan bölüm olduğu, Turizm ve MTOK, Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Otel işletmeciliği bölümlerinin ise en az bulunan bölümler olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2: Türkiye’de Bulunan Turizm Programları Sayıları

Bölüm Adı	Toplam Bölüm Sayısı
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	23
Konaklama İşletmeciliği	4
Rekreasyon	5
Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	4
Seyahat İşletmeciliği	2
Turizm İşletmeciliği	28
Turizm ve MTOK	1
Turizm Rehberliği	19
Turizm ve Otel İşletmeciliği	2
Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği	2
Toplam	90

Tablo 3’te Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bulunan turizm programları incelenmiş ve genel olarak İngilizce eğitim ağırlıklı olduğu, kimi ülkelerde yerel dillerin de kullanıldığı ve İngilizcenin ikincil dil olarak öğretime katıldığı gözlemlenmiştir. “Yükseköğretim Dünya Üniversiteler Sıralaması” dikkate alınarak sıralanan en iyi üniversitelerin genellikle Amerika Birleşik Devletleri’nden olduğu belirlenmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bulunan lisans düzeyindeki turizm programları incelendiğinde, bu programların oldukça yaygın olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Türkiye’den farklı olarak üniversite programları “Otel Yönetimi”, “Seyahat ve Turizm”, “İkram Bölümü”, “Konukseverlik (Konaklama İşletmeciliği)”, “Tatil İdareciliği” ve “Yiyecek ve İçecek Üretimi” şeklinde adlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 4’te Times Üniversiteler sıralamasında yer alan Amerika Birleşik Devletleri’nde ve Avrupa ‘da bulunan tüm üniversitelerin turizm programları sayılarına ve bölümlerine göre ayrılmıştır. İkram bölümü ana başlığı altında, Gıda ve İçecek Hizmetleri, Gıda Servisi, Kulüp Yönetimi, Kurumsal Yönetim (Otel / İkram), Lisanslı Tesisler Yönetimi, Otel / İkram Yönetimi (Genel), Restoran / Otel İkram, Restoran İkram ve Restoran Yönetimi olarak alt başlıklara ayrılmaktadır. Konukseverlik bölümü ana başlığı altında, Ağırlama İşletmeleri, Konaklama Yönetimi, Misafirperverlik / İkram (Genel) ve Otel / İkram Yönetimi (Genel) olarak alt başlıklara ayrılmaktadır. Otel Yönetimi bölümü ana başlığı altında ise otel yönetimi bölümünün Kültür ve Çevre, Sanat, İletişim ve Toplum, İş ve Ekonomi, Hukuk, Bilim ve Matematik, Reklam, Bilgi Teknolojileri, Konaklama İşletmeciliği, İnsan Kaynakları, Uluslararası İlişkiler, Pazarlama, Emlak ve Geliştirme ve Etkinlik Yönetimi gibi otel yönetimini etkileyecek diğer bölümlerle birleştirilerek alt başlıklara ayrılmaktadır. Seyahat ve Turizm bölümü ana başlığı altında, Seyahat, Seyahat Çalışmaları, Tur Operasyonu (Yurt Dışı), Turizm, Turizm / Seyahat, Turizm Yönetimi ve Turizm Geliştirme / Teşvik olarak alt başlıklara ayrılmaktadır. Tatil İdareciliği bölümü ana başlığı altında, Dinlence / Rekreasyon Yönetimi, Dinlence Tesisleri, Dinlence Çalışmaları, Golf Sahası Yönetimi, Hayvanat Bahçeleri / Safari Park Çalışması ve Spor Tesisleri Çalışması olarak alt başlıklara ayrılmaktadır. Yiyecek ve İçecek bölümü ana başlığı altında, Aşçılık (Profesyonel & Spesiyaller), Diyet Aşçılığı, Ev Ekonomisi, Fırınlama (Endüstriyel olmayan), Fırınlama / Şekercilik, Gıda Hazırlama (Genel), Gıda

Koruma (Yerel / Küçük), Hamur İşleri, Mayalama / Şarap Yapımı (Endüstriyel olmayan), Şarap / Gıda Değerlendirmesi ve Şef Çalışmaları olarak alt başlıklara ayrılmaktadır (Hotcourses, 2019).

Tablo 3: Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da Bulunan Dünyanın En İyi Turizm Programları

Üniversite Adı	Öğretim Dili	Ülke	Times Sıralaması
ETH Zürih	Almanca	İsviçre	11
Cornell University	İngilizce	ABD	19
New York University	İngilizce	ABD	27
University of Edinburgh	İngilizce	İngiltere	29
University of Wisconsin - Madison	İngilizce	ABD	43
University of Illinois at Urbana Champaign	İngilizce	ABD	50
Brown University	İngilizce	ABD	53
University of North Carolina At Chapel Hill	İngilizce	ABD	56
University of Manchester	İngilizce	İngiltere	57
The University of California Davis	İngilizce	ABD	59
Wageningen University and Research Centre	İngilizce	Hollanda	59
Purdue University	İngilizce	ABD	64
The Ohio State University	İngilizce	ABD	71
University of Minnesota, Twin Cities Campus	İngilizce	ABD	71
Boston University	İngilizce	ABD	74
Pennsylvania State University Park Campus	İngilizce	ABD	81
Rice University	İngilizce	ABD	86
Michigan State University	İngilizce	ABD	93
University of Birmingham	İngilizce	İngiltere	116
Arizona State University	İngilizce	ABD	123
University of Alberta	İngilizce	Kanada	132
Autonomous University of Barcelona	İngilizce / İspanyolca	İspanya	145
Indiana University Bloomington	İngilizce	ABD	146
University of Nottingham	İngilizce	İngiltere	149
University of Leeds	İngilizce	İngiltere	153
University of Florida	İngilizce	ABD	156
University of Aberdeen	İngilizce	İngiltere	158
Texas A&M University	İngilizce	ABD	171
Rutgers, The State University of New Jersey, New Brunswick/Piscataway	İngilizce	ABD	176
University College Dublin	İngilizce	İrlanda	201

Tablo 4: Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da Bulunan Turizm Programları Sayıları

Bölüm Adı	Amerika Birleşik Devletlerindeki Bölüm Sayısı	Avrupa’daki Bölüm Sayısı	Toplam Bölüm Sayısı
İkram Bölümü	97	17	114
Konukseverlik	190	87	277
Otel Yönetimi	60	20	80
Seyahat ve Turizm	131	125	256
Tatil İdareciliği	228	84	312
Yiyecek ve İçecek Üretimi	113	35	148
Toplam		1187	

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da Bilgisayar Temelli Dersleri Farklılık Gösteren Üniversiteler

Bu bölümde, ortak bilgisayar temelli derslerin dışında kalan ve yeni teknolojik gelişmelere paralellik gösteren üniversitelerin ders müfredatlarında yer alan bilgisayar temelli derslerin neler olduğu ve kazanımları ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Türkiye’de bulunan 30 Turizm Fakültesinin müfredatları üzerinde yapılan araştırmalar sonucunda genel olarak bilgisayar temelli derslerin sayısının çok az olduğu gözlemlenmiştir. Bazı fakülte müfredatlarında “Temel Bilgisayar Kullanımı” ve “Otel Otomasyon Sistemleri” derslerinin yer aldığı, çoğu fakültelerde ise bu derslerin bile yer almadığı görülmüştür. Müfredatları incelenen bazı fakültelerde, bazı bilgisayar temelli derslerin bilgisayar uygulamalarından uzak sadece teorik bilgilerle sınıflarda gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Genellikle bu dersler; “Ön Büro”, “Ön Büro Yönetimi”, “Ön Büro Otomasyonları”, “Ön Büro Programları” ve “Biletme ve Havayolu Operasyon Sistemleri” olarak sıralanmaktadır.

Tablo 5: Türkiye’de Bilgisayar Temelli Dersleri Diğer Fakültelere Göre Farklılık Gösteren Üniversiteler

Üniversite Adı	Ders Bilgileri					
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (İngilizce)	Ön Büro Yönetimi (Front Office Procedure)			Biletme ve Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri (Ticketing and Computerized Reservation Systems)		
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	Web Tasarımı	Turizmde E-Ticaret Uygulamaları	Ön Büro Yönetimi	CRS Uygulamaları ve Amadeus	Konaklama İşletmelerinde Otomasyon
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi (İngilizce)	Temel Bilgi Teknolojileri		Turizmde Bilgi Sistemleri	Web Tasarımı	Biletme	

Tablo 5.'te Türkiye'de bulunan bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli dersleri diğer üniversitelere göre farklılık gösteren üniversiteler incelenmiş ve bilgisayar temelli dersleri en çok çeşitlilik gösteren üniversitenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi olduğu, onu İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nin izlediği görülmüştür. Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde önceki yıllarda "İş Hayatı için Bilgisayara Giriş" dersi olduğu yeni eğitim öğretim döneminde ise bu dersin olmadığı görülmüştür. Tablo 5'te listelenen derslere ait kazanımlar ise aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

Ön Büro Yönetimi (Front Office Procedure): Ön büro kapsamında çalışanların sevk ve idaresinin etkinliğini değerlendirir. Oda rezervasyonu alma ve sisteme giriş işlemlerini gerçekleştirir. Müşteri giriş işlemlerini eksiksiz gerçekleştirir. Müşteri çıkış işlemlerini ve hesap alma, sistemde tanımlama vb. işlemleri gerçekleştirir. Doluluk tahminlemesi ve buna bağlı fiyatlandırma konularında karar verir. Bütün ön büro işlem aşamalarını güncel bir ön büro paket programı aracılığı ile uygular.

Biletleme ve Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri (Ticketing and Computerized Reservation Systems): Temel havayolu biletleme kuralları ve yönetmeliklerini bilir. Coğrafya, rezervasyon koşulları ve dizilerini bilir. Havayolu Yolcu Tarifesi kullanılarak yerli ve yabancı biletleme işlemlerini yerine getirir. IATA trafik konferans alanlarını inceleyebilir, kilometre ve mil hesaplayabilir, bilet iadesi ve yeniden gönderilmesi işlemlerini gerçekleştirebilir. Dünya çapında kullanılan Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemlerini (Apollo, Sabre, Galileo, vb.) kullanabilir.

Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı: Bilgisayarı tanımlar ve donanım parçalarını tanıyabilir. Bilgisayar donanım parçalarının görevlerini bilir. Windows İşletim sistemini kullanır ve denetim ayarlarını yapar. Bilgisayar ağlarına, e-mail ve İnternet servis hizmetlerine aşinadır ve internet üzerinden araştırma yapar. MS Word uygulama programında belge oluşturur, biçimlendirme yapar, tablo oluşturur, programın ve belgelerin özelliklerini ayarlar. MS Excel uygulama programında çalışma kitabı oluşturur, hücrelere biçimlendirme yapar, formül ekler, programın ve çalışma kitaplarının özelliklerini ayarlar. MS Access'de veri tabanı, tablo, form, sorgu ve rapor oluşturur ve kullanır. MS Powerpoint uygulama programında sunu slâytları oluşturur, slâyt düzeni, slâyt tasarımı ve slayt animasyonu gibi biçimlendirme özelliklerini gerçekleştirir, programın ve sunun özelliklerini ayarlar.

Web Tasarımı: İnternetle ilgili temel kavramları öğrenir ve HTML editörleriyle web tasarımının temel özelliklerini kavrar.

Turizmde E-Ticaret Uygulamaları: Öğrenci internet ile ilgili bilgi sahibi olur. E-ticaret ile ilgili bilgi sahibi olur. Turizmde örnek e-ticaret uygulamalarını öğrenir.

Ön Büro: İnternetle ilgili temel kavramları öğrenme ve HTML editörleriyle web tasarımının temel özelliklerini kavrar.

CRS Uygulamaları ve Amadeus: Havayolu rezervasyonu yapabilir ve ücretlendirir, Otel rezervasyonu ve araba rezervasyonu yapabilir ve Müşterilerin seyahatlerindeki özel taleplerinin karşılar ve bilgilendirir.

Konaklama İşletmelerinde Otomasyon: Dersi alan öğrenciler ön büroda kullanılan otomasyon programlarının önemini kavrar. Dersi alan öğrencilerin ön bürodaki bilgisayarlı otomasyon programlarını kullanabilir.

Temel Bilgi Teknolojileri: Microsoft Excel uygulama programında tablolar oluşturup verilerle ilgili grafikler oluşturur. MS Excel uygulama programında oluşturduğu çalışma kitabında ileri seviyede formüller oluşturur, bu formülleri istediği gibi düzenler. Sıralama ve filtreleme yapar. MS Outlook programında e-mail yönetimi yapar. MS Outlook programında oluşturduğu kişiler ve kişi bilgileri ile randevu yönetimi yapar

Turizmde Bilgi Sistemleri: Bilgi teknolojilerini tanımlar. Turizm bilgi sistemlerini analiz eder. Bilgi sistemlerini kullanır. Bilgi sistemlerini turizme entegre eder.

Web Tasarımı: Öğrenci Web tasarım ilkelerini ve HTML komutlarını kavrar. CSS ve Javascript konusunda temel konuları öğrenir. Turizm ile ilgili temel bir web sitesi kurar.

Biletleme: Öğrenci hava yolu taşımacılığında bilet satış yöntemlerini tanımlar. Öğrenci kara yolu taşımacılığında bilet satış yöntemini tanımlar. Öğrenci deniz yolu taşımacılığında bilet satış yöntemini tanımlar. Öğrenci bilet satışı ve rezervasyonu, otel rezervasyonu, araç kiralama işlemlerinin yapıldığı Galileo yazılımını kullanmayı teşhis eder. Öğrenci bilet satışında kullanılan paket program ile ilgili temel kavramları kavrar.

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bulunan lisans düzeyindeki en iyi 30 Turizm programı incelenmiş ve genel olarak inceleme yapılan tüm üniversitelerde temel bilgisayar temelli derslerin mutlaka buldukları belirlenmiştir. Bilgisayar temelli dersi olmayan hiçbir programa neredeyse rastlanmamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde bilgisayar temelli derslerin en fazla çeşitlilik gösteren üniversitenin Cornell Üniversitesi olduğu, Avrupa’da ise Barselona Autonomous Üniversitesi (Universitat Autònoma de Barcelona) olduğu belirlenmiştir. Cornell Üniversitesinin bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli dersleri ve kazanımları Tablo 6 ‘da, Barselona Autonomous Üniversitesinin bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli dersleri ve kazanımları ise Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 6’da Amerika Birleşik Devletleri’nde bilgisayar temelli dersleri sayı bakımından en çok çeşitlilik gösteren Cornell Üniversitesi incelenmiştir. Cornell Üniversitesi Times Üniversiteler sıralamasında 19. sırada, turizm programları bakımından ele alındığında 2. sırada yer almaktadır. Cornell Üniversitesinin turizm programlarına ait zorunlu ve seçmeli bilgisayar temelli dersleri incelendiğinde dokuz adet bilgisayar temelli dersi olduğu belirlenmiştir. Bu dersler ve derslere ait olan kazanımlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 7’de Avrupa’da bilgisayar temelli dersleri sayı bakımından en çok çeşitlilik gösteren Barselona Autonomous Üniversitesi incelenmiştir. Barselona Autonomous Üniversitesi Times Üniversiteler sıralamasında 145. sırada, turizm programları bakımından ele alındığında 22. sırada yer almaktadır. Barselona Autonomous Üniversitesinin turizm programlarının zorunlu ve seçmeli bilgisayar temelli dersleri incelendiğinde dokuz adet bilgisayar temelli dersi olduğu belirlenmiştir. Bu dersler ve derslere ait olan kazanımlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 6: Cornell Üniversitesi Bilgisayar Temelli Dersler ve Kazanımları

Ders Adı	Dersin Kazanımları
<i>İş Hayatında Bilgisayar (Business Computing)</i>	Öğrenciler bilgi teknolojisi (BT) kavramını öğrenir. BT kavramlarının mevcut standartları da kullanarak laboratuvar oturumlarında pratik olarak kullanabilir. Microsoft Office programlarını iyi bir düzeyde kullanabilir. Standart bilgisayar becerileri ve sorunları anlarlar.
<i>Bilgi Erişimi (Alma) ve Araştırma Yöntemleri (Information Retrieval and Research Methods)</i>	Öğrencilere bilgi teknolojileri, sosyal medya araçları, elektronik kitaplar, twitter, kütüphane veri tabanı ve güncel bilişim araçları hakkında bilgiler sahibidir. Analitik becerilerini geliştirir. Bilgiyi işler. Blog, e-kitap okuyucu, kütüphane veritabanları ve twitter gibi sosyal medya araçlarını kullanabilir.
<i>Veritabanı Yönetimi ve Veri Analizi Temelleri (Fundamentals of Database Management and Data Analysis)</i>	Microsoft Access kullanır. Otelcilik sektöründe veri yönetimi olanaklarını inceler. Veri tabanı araçlarını kullanır. Veri tabanları oluşturur.
<i>Uygulamalar için Visual Basic: Son Kullanıcı Programlama (Visual Basic for Applications: End-User Programming)</i>	Öğrenciler Visual Basic for Applications dilini akıcı olarak kullanır. VBA ile Microsoft Office Suite'i özelleştirir. Temel tasarım ve programlama ilkelerini bilir.
<i>İleri Düzey İş Modellemesi (Advanced Business Modeling)</i>	Planlama ve karar verme sürecinde üzerine odaklanır. Microsoft Excel kullanarak tablo ve bilgisayar modelleri geliştirir. İş planlamasını ve tahminini Microsoft Excel üzerinde gösterir. Sayısal yöntemler ve gelişmiş formüller hakkında bilgi sahibidir. Kullanıcı ara yüzü tasarlar.
<i>Veritabanı Yönetimi Temelleri (Fundamentals of Database Management)</i>	Microsoft Access kullanır. Otelcilik sektöründe veri yönetimi olanaklarını inceler. Veri tabanı araçlarını kullanır. Veri tabanları oluşturur
<i>Otel Yönetiminde Karlılık için Taktikler (Hotel Operations Management: Tactics for Profitability)</i>	Otelin finansal bilgilerini bilgisayar ortamında analiz eder. Öğrenciler yorumlara ilişkin olarak Microsoft Office kullanarak bir iş raporlarını hazırlar.
<i>Ağırlama Kantitatif Analizi (Hospitality Quantitative Analysis)</i>	Verileri toplar. Verileri değerlendirir. Excel üzerinden hipotezler kurar. Basit doğrusal regresyon sorunlarını çözer. Tek ve iki örneklem ile ilgili test ve çoklu regresyonları kurar.
<i>Havayolu Servis ve Operasyon Yönetimi (Airline Service and Operations Management)</i>	ABD havayolu endüstrisinin geçmişi ve gelişimi bilir. Hava taşımacılığı kanunları ve yönetmeliklerine hâkimdir. Ağ planlaması yapar. Fiyatlandırma ve gelir yönetimi yapar.

Tablo 7: Barcelona Autonomous Üniversitesi Bilgisayar Temelli Dersler ve Kazanımları

Ders Adı	Dersin Kazanımları
<i>Uygulamalı İstatistik (Applied Statistics)</i>	Teknolojideki değişikliklere, meydana geldiklerinde uyum sağlar. Turizmin sektöründeki yönetim modelleri ile ilgili kantitatif bilgileri analiz eder, niteler ve yorumlar. Turizm sektöründeki yönetim modelleri ile ilgili kantitatif bilgileri a analiz eder, niteler ve yorumlar. Turizmin ekonomik boyutunu değerlendirebilmek için analiz, veri, popülasyon ve örneklem, tablo ve grafikler ile değişkenler arasında ilişki kurar Edindiği bilgileri kendi kendine değerlendirebilir. Turizm sektörüne atftta bulunan nitel ve nicel bilgileri toplar, sunar ve analiz eder. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Turizm sektöründe rastlantsallık ile karakterize referans durumları belirlemek ve temel olasılık araçlarını kullanarak analiz eder. Zamanı yönetir ve düzenler. İletişim tekniklerini her seviyede yönetir. Takım halinde çalışır.
<i>Bilgisayar ve Çalışma Becerileri (Computer and Study Skills)</i>	Teknolojideki değişikliklere uyum sağlar. Otel ve catering sektörünün ekonomik boyutunu değerlendirebilmek için analiz yapar, veri, popülasyon ve örnekler, tablo ve grafikler ile değişkenler arasındaki ilişki kurar. Otel ve catering sektörünün ekonomik boyutunu değerlendirebilmek için analiz, veri, popülasyon ve örnekler, tablo ve grafikler ile değişkenler arasındaki ilişki kurar. Edindiği bilgileri kendi kendine değerlendirebilir. Otel ve yiyecek içecek sektörüne ilişkin nitel ve nicel bilgileri toplar, sunar ve analiz eder. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Zamanı yönetir ve düzenler. İletişim tekniklerini her seviyede yönetir. Otel ve yiyecek içecek sektöründe kelime işlem, elektronik tablo ve veri tabanlarını kullanır. Takım halinde çalışır.
<i>Turizm Endüstrisi için Beceriler (Skills in the Tourism Sector)</i>	Liderlik ve çatışma yönetiminde beceri kazanır. Etik davranır ve farklı kültürlerarası bağlamlara uyum sağlar. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Turizm işletmelerinde insan kaynaklarını yönetir. Edinilen bilgileri ile ilgili öz değerlendirmede bulunur. Her seviyede iletişim tekniklerini kullanır. Turizm sektörünün durumu hakkında fikirlerini iletmek için iletişim tekniklerini kullanır. Turizm işletmeleri ile ilgili iletişim tekniklerini kullanır. Turizm sektöründe seyahat acentası, otel ve catering ve iletişim yazılımını kullanır. Takım halinde çalışır.
<i>Otel Yönetimi ve Bilgi Sistemleri (Information Sytems and Hotel Management)</i>	Teknolojideki meydana gelen değişikliklere uyum sağlar. Bilgileri analiz eder, özetler ve değerlendirir. Edindiği bilgileri kendi kendine değerlendirebilir. İş vizyonunu gösterir, müşterilerin ihtiyaçlarını belirler ve ortamdaki olası değişikliklere doğru ilerler. Yönlendirme ve müşteri hizmetleri kültürü gösterir. Otel ve catering firmalarında insan kaynakları yönetiminde liderlik becerilerini gösterir. Bağımsız öğrenme için kapasite geliştirir. Zamanı yönetir ve düzenler. İletişim tekniklerini her seviyede yönetir. Ticarileşme ve sadakat için yeni internet formüllerini anlar ve uygular ve bunları otel ve yiyecek içecek sektöründe ürün ve hizmet satışına uygular. Takım halinde çalışır.
<i>Turizm Konuları (Tourism Topics)</i>	Bilgileri analiz eder, özetler ve değerlendirir. Ticari politikaları otel işletmelerine farklı özelliklerine göre uygular. İş vizyonunu gösterir, müşterilerin ihtiyaçlarını belirler ve ortamdaki olası değişikliklere doğru ilerler. Bir yönlendirme ve müşteri hizmetleri kültürü gösterir. Etik davranış sergiler sosyal ilişkiler ve farklı kültürlerarası durumlara uyum sağlar. Otel ve catering endüstrisinin dinamik ve evrimsel karakteri ve yeni eğlence toplumu hakkında bilgi gösterir. Çevresel, sosyal ve kültürel çevreye karşı sorumlu davranış sergiler. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Otel sektöründeki faaliyetlerin uluslararasılaştırma sürecinde temel stratejik unsurları tanımlar ve uygular. Zamanı yönetir ve düzenler. İletişim tekniklerini her seviyede yönetir. Kalite ve sürdürülebilirliğe dayalı faaliyetleri planlar ve yönetir. Otel sektöründeki şirketlere, özellikle de çevrimiçi ticaret alanında, tanıtım ve ticarileştirme ile ilgili özel planları sunar ve açıklar. Özel ve genel bilgisayar bilgi sistemlerini inceler ve daha sonra otel şirketlerine uyarlar. Takım halinde çalışır.
<i>Turizmde Uygulanan Nicel Teknikler (Quantitative Techniques Applied to Tourism)</i>	Devam eden teknolojik değişikliklere uyum sağlar. Turizmin ekonomik boyutunu değerlendirebilmek için verileri, popülasyonları ve örnekleri, tablo ve grafikleri ve değişkenler arasındaki ilişkileri analiz eder. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Turizm sektörü ile ilgili nicel ve nitel bilgileri toplar, temsil eder ve analiz eder. Turizm sektöründe rastlantsallık ile karakterize durumları tanımlar ve analiz etmek için temel olasılık araçlarını kullanır. Edinilen bilgileri ile ilgili öz değerlendirmede bulunur. Her seviyede iletişim tekniklerini kullanır. Takım halinde çalışır.
<i>Turizmde E-Ticaret (E-Commerce for Tourism)</i>	Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Bilgi sistemlerini tanımlar ve ticarileştirme yazılımını turizmde kullanır. Edinilen bilgileri ile ilgili öz değerlendirmede bulunur. Her seviyede iletişim tekniklerini kullanır. Takım halinde çalışır.
<i>Turizmde E-Pazarlama (E-Marketing for Tourism)</i>	Devam eden teknolojik değişikliklere uyum sağlar. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Bir iş vizyonuna sahip olur, müşterinin gereksinimlerini belirler ve ortamdaki olası değişiklikleri önceden belirler. Bilgi sistemlerini tanımlar ve ticarileştirme yazılımını turizmde kullanır. Edinilen bilgileri ile ilgili öz değerlendirmede bulunur. Her seviyede iletişim tekniklerini kullanır. Takım halinde çalışır.
<i>Otel Sektöründe E- Ticaret (E-Commerce for the Hotel Sector)</i>	Teknolojide meydana gelen değişikliklere, uyum sağlar. Bilgileri analiz eder, özetler ve değerlendirir. Edindiği bilgileri kendi kendine değerlendirebilir. Müşteri hizmetleri kültürü gösterir. Otel ve catering firmalarında insan kaynakları yönetiminde liderlik becerilerini gösterir. Bağımsız öğrenme için bir kapasite geliştirir. Yönetim alanındaki ve çevre ile ilişkilerinde şirketin genel yönetimini iyileştirmek için yeni çevrimiçi ticari araçların kullanılır. Zamanı yönetir ve düzenler. İletişim tekniklerini her seviyede yönetir. Ticarileşme ve sadakat için yeni internet formüllerini anlar ve uygular ve bunları otel ve yiyecek içecek sektöründe ürün ve hizmet satışına uygular. Turizmin teşviki, yönetimi ve ticarileştirilmesi (Amadeus, Fidelio, Galileo, Sabre, vb.) gibi teknolojilerini anlar. Takım halinde çalışır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Toplumlar, teknolojinin hızı ve artan bilgi ihtiyacından dolayı 20. yüzyılın sanayi toplumlarından 21. yüzyılın bilgi toplumlarına dönüşümü sağlamıştır. İnsanların bilgi toplumuna uyum sağlamaları ve 21. yüzyıl iş dünyasının artan taleplerini yerine getirebilmeleri için 20. yüzyılın salt bilgiyi bilen ve diplomalı bireylerinden farklı olarak değişik ve üstün becerilere sahip olmaları gerekecektir. Günümüz iş verenleri sadece işini iyi yapan çalışanlar değil aynı zamanda yaratıcı, problem çözen, üretken, sorumluluk sahibi, kendini yönetebilen, iletişimi güçlü ve sosyal beceriler ile donatılmış bireyleri talep etmektedir. Yeni teknolojiyi kullanma becerisine sahip olamayan ve yeni gelişen fikirlere uyum sağlayamayan bireylerin gelecekte başarılı olmayacakları yadsınamaz bir gerçektir. Bu nedenlerden dolayı 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan becerilerin bireyler tarafından benimsenmesi ve bu amaç doğrultusunda da eğitim programlarına uygun bir şekilde entegre edilmesi önem arz etmektedir (Eryılmaz & Uluyol, 2015).

Algoritmik düşünme becerisini, problem çözme becerisini, otomasyon ve analiz odaklanmalarını sağlayabilmek için bilgisayar bilimlerinin tüm disiplinlerle işbirliği yaparak Turizm eğitimin her seviyesine dağıtılması gereklidir. BİT (ICT - Information and Communication Technology)'nde yeterlilik, 21. yy.'a ait bilgi içeriği ve becerileri edinmede teknolojiyi kullanabilmeleri gerekmektedir. Böylelikle nasıl öğreneceklerini, nasıl eleştirel biçimde düşünebileceklerini, problemleri çözebileceklerini, bilgiyi nasıl kullanabileceklerini, nasıl iletişim kurabileceklerini, yaratıcı olabileceklerini ve işbirliğinde bulunabileceklerini öğreneceklerdir.

Türkiye'deki turizm fakültelerinin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'daki turizm programlarının müfredat içeriğinde bulunan bilgisayar temelli derslerin neler olduğunu belirlemek, Türkiye'deki turizm fakültelerinin müfredatlarında bulunan bilgisayar temelli derslerin, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa'da bulunan bilgisayar temelli dersler arasındaki farklılıkların neler olduğunu belirlemek ve ilgili derslerin kazanımlarının neler olduğunu belirleyerek turizm programlarında bulunması gereken bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli derslerin neler olduğunu belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, Türkiye'de 30 adet turizm fakültesi olduğu ve bu 30 fakültenin 27'sinin Türkçe eğitim verdiği sadece üç üniversitenin İngilizce eğitim verdiği belirlenmiştir. Avrupa'da ise çoğunlukla İngilizce eğitim verildiği nadir olarak ise yerel dillerde eğitim verildiği belirlenmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'daki turizm programları incelendiğinde, söz konusu program sayısının Türkiye'den çok fazla olduğu belirlenmiştir. Türkiye'de Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Turizm İşletmeciliği, Turizm Rehberliği bölümlerinin, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da ise Konukseverlik (Konaklama İşletmeciliği), Seyahat ve Turizm ve Tatil İdareciliği bölümlerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da Konukseverlik (Konaklama İşletmeciliği), Turizm Yönetimi ve Otel İşletmeciliği bölümleri sayıca daha fazla bulunurken, İkram bölümü, Otel Yönetimi ve Yiyecek İçecek Üretimi bölümlerinin daha az olarak bulunduğu, Turizm Rehberliği bölümünün ise bulunmadığı belirlenmiştir.

Türkiye'de Gastronomi ve Mutfak Sanatları ve Yiyecek İçecek İşletmeciliği, Turizm İşletmeciliği ve Turizm Otel İşletmeciliği, Seyahat İşletmeciliği, Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği, Turizm Rehberliği gibi aynı alanlarda benzer isimlerle farklı programlar açıldığı belirlenmiştir. Tütüncü'nün (2018) fakülteleşme ve rekreasyon ismiyle yapmış olduğu çalışmasında, eğitim programlarının mezunları aynı yerlerde istihdam edilecekse, farklı program adları altında eğitim vermenin bir anlamı olmadığını savunmanın yanlış olmadığını, diğer bir ifade ile

müfredatların bir birine benzediği iki programın birbirinden nasıl ayrıştığı ve farklılığının ne olduğunun ortaya konması gerektiğine değinmiştir.

Türkiye’deki Turist Rehberliği eğitim düzeyinin oldukça iyi olduğu ancak eksiklerinin bulunduğu görülmüştür. Günümüzde turist rehberlerinin mesleki yeterlilik alanları farklılaşmakta ve genişlemektedir. Bu kadar kapsamlı mesleki yeterlilik ancak üst düzey bir eğitim ve meslekteki yeni gelişmelerin takibiyle mümkün olabilecektir. Turizmdeki yeni eğilimlere paralel olarak mesleğin gereksinim duyduğu teorik, uygulamalı ve teknik ders kapsamı da değişmektedir. Eğitim kurumlarının bu gelişmeleri ders programları ile uyumlu hale getirmesi kuşkusuz öğrencilerin iş bulmalarında ve okulun tercih edilmesinde etkili olacaktır (Yenipınar & Zorkirişçi, 2013).

Bilgisayar temelli dersler açısından Türkiye’deki Turizm Fakülteleri incelendiğinde, bilgisayar temelli derslerin çok az olduğu belirlenmiştir. Genel olarak çoğu üniversitede bilgisayar ve ofis programlarına yönelik temel bilgilerin kazandırıldığı “Temel Bilgisayar Kullanımı”, “Bilişim Teknolojileri”, “Bilgisayar Kullanımı” olarak adlandırılan bilgisayar temelli derslerin bile olmadığı tespit edilmiştir. Bazı Üniversitelerin eski müfredatları incelendiğinde ve şu anki müfredatları ile karşılaştırıldığında bilgisayar temelli derslerde azalmalar ile de karşılaşılacaktır. Bazı üniversitelerde ise “Ön Büro”, “Ön Büro Yönetimi”, “Ön Büro Otomasyonları”, “Ön Büro Programları” olarak adlandırılan bilgisayar temelli derslerin, bilgisayar laboratuvar alanlarından ve uygulamalarından uzak sadece teorik bilgilerle sınıflarda işlendiği ve aynı durumun “Biletme ve Havayolu Operasyon Sistemleri” dersi içinde geçerli olduğu belirlenmiştir. Fakültelerde kullanılan öğrenim dilleri açısından bilgisayar temelli dersler karşılaştırıldığında; İngilizce eğitim veren fakültelerin bilgisayar temelli derslere farklı bir bakış açısı getirerek, bu dersleri çeşitlendirdikleri belirlenmiştir. Türkçe eğitim veren Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin ise incelenen Turizm Fakülteleri içerisinde bilgisayar temelli zorunlu ve seçmeli dersleri sayıca (altı) en fazla olan fakülte olduğu ve bilgisayar temelli derslerini Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa standartlarına taşıdıkları görülmektedir.

Türkiye’deki bilgisayar temelli dersler, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ile karşılaştırıldığında; Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa’da bilgisayar ve ofis programlarına yönelik temel bilgilerinin kazandırıldığı “Temel Bilgisayar Kullanımı”, “Bilişim Teknolojileri”, “Bilgisayar Kullanımı” olarak adlandırılan bilgisayar temelli derslerin her fakültede olduğu ve bu derslerin yanı sıra seçmeli dersler ile birlikte bilgisayar temelli derslerin sayısının 9 derse kadar ulaştığı belirlenmiştir. Eryılmaz (2018), tarafından Turizm Fakültesi öğrencilerinin BİT yeterliklerini belirlemek amacıyla 2016 yılında 431 öğrenci üzerinden yapılan bir çalışmada; öğrencilerin eğitim durumları yükseldikçe BİT yeterliliklerinde bir farklılaşma olmadığı ve bilgi teknolojileri ile ilgili okul dışında herhangi bir eğitim/kurs programına katıldıklarında BİT yeterliklerinin arttığı belirlenmiştir.

Turizm sektöründeki işletmelerin, sürdürülebilir anlamda başarı elde edebilmeleri ve faaliyetlerini verimli olarak sürdürebilmeleri için yeni ekonominin temeli olan bilgi teknolojilerini işletmelerinde kullanmaları ve her türlü yenilik temelli gelişmelerle bezenmeleri kaçınılmaz bir gerçektir. Turizm işletmeleri hizmet sektörü içeriklidir ve bu hizmeti alan ise insanlardır. Her türlü ilerlemeyi, gelişmeyi insana hizmet için, refah edinmeye yönelik insanlar başlatmaktadır. Turizm sektörünün bu değişimin dışında kalması neredeyse imkansızdır (Karakas & Babür, 2013). Eğitim kurumları, BİT çağından geri kalmadan, çağın gereklerini en iyi şekilde yerine getirebilen donanımlı bireyler yetiştirebilmek, çevresini ve diğer kurumları yakından takip etmek durumundadır. Türkiye’nin en önemli kaynaklarından biri olan turizm kaynağından maksimum faydayı sağlamak için, çağın gereklerini, otomasyon

sistemlerini, dijital pazarlamayı, web sayfası oluşturmayı, veri tabanlarını organize etmeyi kısacası BİT'i en iyi ve en hızlı şekilde kullanmayı bilen bireyler yetiştirmek eğitim kurumlarımızın temel görevidir. Türkiye'deki Turizm fakültelerinde genel olarak bilgisayar temelli eğitime önem verilmediği görülmektedir. Günümüzde konaklama ve turizm sektörü otel otomasyon programlarını (Opera, Fidelio, Elektra, Adonis v.b.) ve en azından Microsoft paket programlarını kullanmayı bilmeyen bireyleri istihdam etmemektedir. Eğitim kurumlarının en azından öğrencilerine bu otomasyon programlarını öğretmeleri hem mezuniyet sonrası istihdamı artıracak hem de çağın gerisinde kalmamak adına teknoloji ile yakın ilişkiler kurulmuş olacaktır. Bilgisayar temelli derslerin açığının kapanması için Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da bulunan lisans düzeyindeki Turizm programları örnek alınarak mevcut programlar güncellenebilir.

Dijital becerilerin gelişimini destekleyen eğitim politikası belirlenerek; Turizm fakültelerinde BİT sağlayan, öğreten eğitimi veren ve teknolojilerin okul müfredatına entegrasyonunu sağlayan politikalar geliştirilmelidir. Turizm eğitimi ve diğer bütün alanlarda bilgisayar bilimi müfredatları gözden geçirilmeli ve 21. yy. becerilerine ulaşmayı sağlayacak şekilde iyileştirilmelidir.

Turizm ile ilgili fakülte bölümlerinin müfredat ve ders tasarımları planlanırken, günümüzde artık günlük hayatında bir parçası olan BİT konularının dikkate alınması gerekmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak ve gelecek araştırmalara dönük şu öneriler getirilebilir:

Türkiye'de bulunan Turizm Fakültelerinin bilgisayar temelli ders sayıları Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da bulunan üniversitelerin lisans programları ile karşılaştırıldığında bu derslerin son derece az olduğu ve çeşitlilik göstermediği belirlenmiştir. 21. yy. becerileri ile donanmış, BİT'i kendi sektöründe işe koşabilen ve dünya ile entegrasyonu bilişim ile sağlayabilen eğitilmiş işgücü yetiştirebilmesi için turizm fakültelerinin BİT ile ilişkin ders sayısını arttırmalıdır.

Türkiye'de bulunan turizm fakültesindeki bölümlerin sektörün ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri bilgilerini ve uygulamalarını hakkında bilgi sahibi olmak ve öğrencilerini bu ihtiyaçlar çerçevesinde yetiştirebilmek için sektör ile birlikte çalışmalıdır.

Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Türkiye'deki üniversitelerin bilgisayar temelli derslerinin yanı sıra, Uzak Doğu ülkelerinin bilgisayar temelli derslerinin karşılaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (2019). Lisans Ders İçerikleri.

<https://tourism.atu.edu.tr/PagesTR/detay.aspx?pageId=29> adresinden erişilmiştir.

Baki, A. (2002). Öğrenen ve öğretenler için bilgisayar destekli matematik. İstanbul: Ceren.

Cornell University (2019). Academic Courses. <https://sha.cornell.edu/admissions-programs/undergraduate/academics/courses/all/> adresinden erişilmiştir.

- Çubukçu, Z., Yılmaz, Y. B., & İnci, T. (2016). Karşılaştırmalı eğitim programları araştırma eğilimlerinin belirlenmesi - bir içerik analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(1), 446-468.
- Dominguez, C.D., Hernandez, R.M., Talavera, A.S., & Lopez, E.P. (2015). Strategic Determinants in the Theoretical Framework of the Smart Islands: The Case of the Island of El Hierro, t-FORUM Global Conference: Tourism Intelligence in Action, (s. 1-28). Naples, Italy.
- Erbilgin, E., & Boz, B. (2013). Matematik öğretmeni yetiştirme programlarımızın inlandıya, Ja-ponya ve Singapur programları ile karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 156-170.
- Erdoğan, I. Ü., & Koçak, K. (2016). Türkiye’de kimya öğretmeni yetiştiren bazı üniversitelerin öğretim programlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(9), 80-9.
- Eryılmaz, S. (2018). Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliliklerinin belirlenmesi Gazi Üniversitesi. Turizm Fakültesi Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(65), 37-49. DOI: 10.17755/esosder.310987
- Eryılmaz, S., & Uluyol, Ç. (2015). 21. Yüzyıl becerileri ışığında FATİH projesi değerlendirmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 209-229.
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (2019). Ders İçerikleri. <https://tf.ogu.edu.tr/Sayfa/Index/39/ders-icerikleri> adresinden erişilmiştir.
- Fidan, Y., Yıldırım, B., Tırnakçı, B., & Parlar, H. (2016). Öğretmenlere göre bilgisayar destekli eğitimin gelişim süresi: Sivas ili örneği. *Tarih ve Kültür Sanat Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 104-132.
- Güven, G. & Sülün, Y. (2012). Bilgisayar destekli öğretimin 8.sınıf fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıya ve öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 68-79.
- Hotcourses Turkey (2019). 2018-2019 Times Yüksek Öğretim Dünya Üniversiteleri Sıralaması. <https://www.hotcourses-turkey.com/> adresinden erişilmiştir.
- ISTE (International Society for Technology in Education) (2019). National Educational Technology Standards for Students, Excerpted from NETS for Students Booklet. <https://www.iste.org/standards/for-students> adresinden erişilmiştir.
- İzmir Katip Çelebi Üniversitesi (2019). Eğitim Kataloğu. <https://turizm.ikcu.edu.tr/S/16055/egitim-katalogu> sayfasından erişilmiştir.
- Karataş, M. & Babür, S. (2013). Gelişen dünya’da turizm sektörünün yeri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 15(25), 15-24.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323- 343.
- Özgül, B. (2015). Gelişen bilişim teknolojilerinin merkezden ve yerinden yönetim anlayışlarına etkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 457-473.

- Pacific Policy Research Center (2010). 21st Century Skills for Students and Teachers. Honolulu: Kamehameha Schools, Research & Evaluation Division.
- Rojko, A. (2017). Industry 4.0 Concept: Background and Overview. *International Journal of Interactive Mobile Technologies*, 11(5), 77-90.
- Seferoğlu, S. S. (2007). İlköğretim bilgisayar dersi öğretim programı: eleştirel bir bakış ve uygulama-mada yaşanan sorunlar. *Eurasian Journal of Educational Research*, 29(1), 99-111.
- Temizkan, S.P., Temizkan, R., & Tokay, S. (2013). Turist Rehberliği Meslek Kanunu ve Turist Rehberi Eğitiminde Yeni Bir Paradoks". [Bildiri] Turizmde Yenilik, 5-8 Aralık 2013, Erci-yes Üniversitesi, Kayseri.
- Topsakal, Y., Yüzbaşıoğlu, N., & Çuhadar, M. (2018). Endüstri devrimleri ve turizm: Türkiye Turizm 4.0 swot analizi ve geçiş süreci önerileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23, 1623-1638.
- Türk Sanayicileri ve İşadamları Birliği (2012). Eğitimde Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (Fatih) Projesi Hakkında Tüsiad görüşü. <https://tusiad.org/tr/> adresinden erişil-miştir.
- Tütüncü, Ö. (2018). Fakülteleşme ve rekreasyon bölümleri. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergi-si*, 29(2), 265-271.
- Universitat Autònoma de Barcelona (2019). All Bachelor's Degree. <https://www.uab.cat/web/study/undergraduate/undergraduate-offer/all-bachelor-s-degrees-1345667078809.html> adresinden erişilmiştir.
- Wang, D., Park, S., & Fesenmaier, D.R. (2012). The role of smartphones in mediating the touristic Experience. *Journal of Travel Research*, 51(4), 371-387.
- Yenipınar, U., & Zorkirişçi, A. (2013). Türkiye ve Avrupa birliği ülkelerinde turist rehberliği eğitimi, *Cag University Journal of Social Sciences*, 10(2), 111-136.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2017). Yüksek Öğretim Kurumu Lisans Atlası. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php> adresinden erişilmiştir.

A Comparison of Computer-Based Courses at Tourism Faculties in Turkey, United States and Europe

Selami ERYILMAZ

Gazi University, Faculty of Education, Department of Computer and Instructional Technologies Education,
Ankara / Turkey

Zeynep YILDIRIM SÖNMEZ

İstanbul Aydın University / Anadolu Bil Vocational School, Department of Office Management and Executive
Assistant, İstanbul / Turkey

Extensive Summary

In this study, determine what it is computer-based courses in the curriculum (syllabus) content of tourism faculty in Turkey and of tourism programs in the United States (USA) and the Europe, determine of the computer-based courses located in the curriculum and training outputs of the faculty of tourism in Turkey, the differences between the best universities of the tourism programs in the USA and Europe.

In order to ensure the accuracy of the data qualitative methods was used combining both comparative and content analysis. Research population consisted of the all of the tourism programs in Turkey, The USA and Europe. The sample consist of 30 tourism faculties in Turkey, 30 tourism program in “The Times Uni-versities Ranking” in The USA and Europe. Analyzed the data of the study with the content analysis technique was used in qualitative data analysis. Content anal-ysis technique, one of the qualitative data analyzes, was used in the analysis of the data of the study. In order to determine the data in this study benefited from these websites were: "Council of Higher Education Program Atlas" in Turkey, “Times Higher Education World University Rankings 2018-2019” in the USA and the Europe. The data of the study were collected by the web sites of 60 universi-ties for the determined what the mandatory and elective computer based courses was in the curriculum.

The results showed that Turkey is located in 30 Faculty of Tourism, 27 of them were given Turkish education and only 3 of them were give education in English. Some tourism programs are located in different faculties. The name of the these faculty were; “ Faculty of Economics and Administrative Sciences, Voca-tional School of Applied Sciences, Vocational School of Tourism and Hotel Man-agement and Faculty of Business Administration”. Due to the scope of the re-search, these faculties and vocational schools were not included in the research. It has been determined that there are 90 departments in tourism faculties, Tourism Management is the most abundant department, Tourism and MTOK, Food and Beverage Management, Travel Management and Tourism Hotel Management departments are the least found. Tourism programs in the USA and Europe have been examined and it has been observed that English is mainly used in education, local languages are used in some countries and English is included in the teaching as a secondary language. When undergraduate tourism programs in the USA and Europe are examined, it is concluded that these programs are quite common. Un-like university programs in Turkey "Hotel Management",

"Travel and Tourism", "Refreshment Department", "Hospitality (Hospitality Management)", "Leisure Management" and "Food and Beverage Production" is seen as called. In general, the number of computer-based courses was found to be very few in Turkey's tourism faculty. In general, not given enough importance to computer-based training in tourism faculties in Turkey. Today, the hospitality, and tourism sector do not employ hotel automation programs (Opera, Fidelio, Elektra, Adonis etc.) and at least individuals who do not know how to use Microsoft package programs. Tourism faculties will at least have to teach these automation programs to their students as well as increase post-graduation employment and close relationships with technology. To update computer-based courses, existing programs can be updated by taking as an example the tourism programs in the USA and Europe. Some of the faculty curriculum have basic computer use courses, while most faculties do not even have these courses in Turkey. In the faculties whose curriculums have been examined, it has been seen that some computer-based courses are carried out only with theoretical knowledge. The name of the courses were; "Front Office, Front Office Management, Front Office Automation, Front Office Programs and Ticketing and Airline Operation Systems". In Turkey, Eskişehir Osmangazi University is the university with the most diversity of the computer-based courses, followed by İzmir Katip Çelebi University. Eskişehir Osmangazi University had six computer-based courses. It was seen that there was a course in "Introduction to Computer for Business Life" course in Adana Alparslan Türkeş University in the previous years, but this course did not exist in the new academic year. In the USA, Cornell University is the university with the most diversity of computer-based courses, and in Europe the University of Barcelona Autonomous University (Universitat Autònoma de Barcelona). Cornell University ranks 19th in the Times Universities ranking and 2nd in terms of tourism programs. When the mandatory and elective computer-based courses of the Cornell University tourism programs were examined, it was found that there were nine computer-based courses. Barcelona Autonomous University ranks 145th in the Times University rankings and 22nd in terms of tourism programs. When the mandatory and elective computer-based courses of the Tourism Programs of the Autonomous University of Barcelona were examined, it was found that there were nine computer-based courses.

When planning the curriculum and course designs of the faculty departments of tourism, it is now necessary to consider Information and Communication Technology (ICT) issues, which are a part of daily life. In this context, the faculty of tourism can provide the following recommendations for future research based on the results of this study:

Tourism faculties should increase of computer-based courses in order to for the; who have 21st century skills, can use ICT in their profession, and provide integration with the world through informatics and order to train educated labor force.

Faculty of Tourism should work with tourism sector for the; to have information about the information technologies and applications needed by the sector and to educate the students within the framework of these needs.

Studies should be conducted to compare the computer-based courses of Far East countries.